

[Mølgaard.]

som katalysatorer for den politiske fordumelsesproces.

Vel betyder olieprisstigningerne noget for dele af det danske erhvervslivs konkurrenceevne og for danske forbrugeres købeevne og dermed også for beskæftigelsen i Danmark. Så vidt har udenrigsminister Kissinger og for den sags skyld statsminister Poul Hartling ret. Men det er ikke hele forklaringen, hvad heller ingen af de to herrer vist vil påstå. Og vel er regeringens politik af betydning for beskæftigelsen, men det er ikke specielt regeringen Poul Hartlings politik, der har skabt den arbejdsløshed, vi nu konstaterer; dertil har arbejdsløshedsproblemet alt for langtrækkende rodnet bagud. Navne som Anker Jørgensen, J. O. Krag og Hilmar Baunsgaard som synonymmer for vekslende regeringer i de sidste 15 år står for en politisk udvikling, der før eller senere måtte udløse alvorlige beskæftigelsesproblemer.

Arbejdsløshedsfænomenet forklares ikke alene med lønniveauet og lønudviklingen. Regeringen har i sin redegørelse peget herpå, men det har sine grænser som forklaring. Også England har forrygende inflation, et katastrofalt betalingsbalanceunderskud og en voksende arbejdsløshed, og dog er lønningerne små derovre på den anden side af Vesterhavet i forhold til vore. De har lave lønninger. De lave lønninger er altså ikke redningen alene i hvert fald.

Selvfølgelig må købmanden afskedige sin kommis, hvis lønnen og afsætningsmulighederne ikke gør det muligt at skaffe lønnen til kommissen hjem. Derfor har høje lønninger også en mulighed for at befordre arbejdsløshed. Men så længe vi har den frie lønfastsættelse, så længe organisationerne på arbejdsmarkedet får lov til i absolut frihed at fastsætte lønnen ved overenskomstforhandlingerne eller de lokale parter selv kan aftale lønniveauet, sådan som man stort set kan det inden for mindstelønsområderne, så stoler retsforbundet i hvert fald så meget på parternes dømmekraft, at der ikke ad den vej skabes alvorlig fare for beskæftigelsen. Man graver nu engang ikke sin egen grav.

Men vel er det svært for arbejdsmarkedets parter at nå tilfredsstillende lønforhandlingsresultater. Det, man forhandler om, er,

hvor meget man skal betale folk for i deres ansigts sved at opretholde en nyttig produktion. Der er imidlertid andre indkomstdannelser i vort samfund end arbejdsindkomsterne. Der er de arbejdsfrie gevinster, og de er store. Først og fremmest er værdistigningerne på jord og fast ejendom enorme. Fra 1960 til 1973 steg grundværdierne fra 17 mia kr. til 101 mia kr. eller til det 7-8-dobbelte. Der er eksempler på, at folk har tjent mere på at eje en klat jord end ved at gå på arbejde hver dag. Medens deres arbejde har skabt en nyttig produktion, er jord- og ejendomsspekulationen aldeles uproduktiv, ja, produktionsnedbrydende.

De enorme arbejdsfrie indkomster gør det vanskeligt at acceptere de lønninger, som produktionen kaster af sig, men de høje arbejds lønninger er ikke i væsentlig grad forklaringen på arbejdsløshedsproblemet.

Hvorfor producerer virksomhederne ikke mere så meget? Hvorfor investeres der ikke så meget i produktion? Fordi virksomhederne kan regne og også regne ud, at det er en dårlig forretning at investere kapital i produktion, når det kan kaste 7-8-9 pct., i allerbedste fald 10 pct. af sig årligt, medens man med lethed får 50-75 pct. mere ud af at købe obligationer. Det er tilmed en risikofri investering, medens en investering i produktion nødvendigvis vil være risikobehæftet.

En endnu mere indbringende investering end obligationskøb er køb af fast ejendom. Her er der mulighed for endnu større afkast af investeringerne.

Vort erhvervsliv skal ikke alene konkurrere med udlandet, produktionen må også — og i dag er det ikke så lidt sværere — konkurrere med spekulationen. Det må vi have standset. I den nærmeste fremtid vil retsforbundet da også genfremsætte det forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en jordreform, som vi fremsatte i sidste samling uden at få det behandlet her i tinget. Dette forslag tilfredsstiller det af regeringen opstillede ønskemål: at virke for beskæftigelsesfremme på både kort og lang sigt. Det vil stække spekulationsmulighederne og derved bedre produktionens kår. Det vil lette adgangen til jord og fast ejendom, som er forudsætningen for enhver produktion. Det vil bremse den inflation, der hæmmer produktionen stærkt, og det vil lette